

Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2019

Síťové mapování cévnatých rostlin probíhalo na Vsetínsku již sedmou vegetační sezónu. Sběr botanických dat na území vsetínského okresu, přesněji pouze na území ležícím mimo Chráněnou krajinnou oblast Beskydy, navazoval na pilotní část, která proběhla v roce 2013 (TKÁČIKOVÁ et al. 2013) a na výsledky z let následujících 2014 až 2018 (TKÁČIKOVÁ et al. 2014, TKÁČIKOVÁ 2015a, 2016, 2017a, 2018). Základním cílem mapování bylo zjištění přítomnosti všech druhů cévnatých rostlin v jednotlivých mapovacích polích (Obr. 1) ve vybraném území. Pozorované rostliny se zaznamenávaly do tzv. škrtacích formulářů. V roce 2019 mapování probíhalo v devíti mapovacích čtvrcích zvolených tak, aby co nejlépe zachycovaly druhovou diverzitu květeny. Výběr byl cílen na průzkum čtvrců v severozápadní části okresu na katastru obcí Loučka, Kunovice a Kelč. Další zkoumané čtverce byly vybrány v zhruba střední části okresu na katastru obce Liptál a v jižní části okresu v katastru obcí Leskovec a Valašská Polanka. Čtverce pokrývaly území ležící ve čtyřech fytochorionech zasahujících na území vsetínského okresu – 76a. Moravská brázda vlastní, 79. Zlínské vrchy, 80a. Vsetínská kotlina (fytochorion 80. Střední Pobečví se dělí na podokresy 80a. a 80b.) a 81. Hostýnské vrchy.

Celkem bylo v roce 2019 v devíti mapovacích čtvrcích zaznamenáno 2602 údajů o výskytu 602 taxonů cévnatých rostlin. Podle aktuálního červeného seznamu (GRULICH 2017) se tyto údaje týkají i 53 ohrožených či vzácnějších taxonů cévnatých rostlin (TKÁČIKOVÁ 2019).

Z fytogeograficky významných druhů jsou zastoupeny druhy s širší vazbou na Karpaty. Tyto druhy zasahují do České republiky od východu a vyskytují se pouze na východní či severovýchodní Moravě nebo jen vzácně pronikají až do východních Čech. Z této skupiny byly zaznamenány druh *Dentaria glandulosa*. Další skupina je tvořena druhy rozmanitého rozšíření, které jsou v ČR převážně vázané na karpatskou oblast, jsou to *Carex pilosa*, *Carex pendula*, *Euphorbia amygdaloides*, *Isopyrum thalictroides* aj. Výrazná je také skupina zástupců vstavačovitých (*Cephalanthera damasonium*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *Epipactis helleborine*, *E. muelleri*, *Listera ovata*, *Neottia nidus-avis*, *Orchis mascula*, *O. pallens* a *Platanthera bifolia*). Z teplomilnějších druhů rostlin byla nalezena nová lokalita jetele bleďožlutého (*Trifolium ochroleucon*). Další výraznou skupinu tvoří druhy lesní, vázané na zachovalé listnaté lesy (*Aquilegia vulgaris*, *Arum cylindraceum*, *Cerastium lucorum*, *Corydalis intermedia*, *C. solida*, *Lilium martagon*, *Stachys alpina*) a jedlobučiny (*Dentaria enneaphyllos*). Zajímavá je i skupina vzácnějších plevelů (*Aphanes arvensis*, *Ranunculus arvensis*, *Silene noctiflora* a *Urtica urens*) a druhů šířících se podél železnic, respektive využívající volnou ekologickou niku (*Saxifraga tridactylites*). Za pozornost stojí také skupina vlhkomilných druhů (*Berula erecta*, *Carex flava*, *Glyceria nemoralis* aj.) z nichž byl pro území okresu Vsetín potvrzen po 50 letech druh bahnička vejčitá (*Eleocharis ovata*). V jižní části okresu byly potvrzeny známé i nalezeny nové lokality fytogeograficky významného druhů *Aremonia agrimonoides*.

Za nejvýznamnější nálezy v roce 2019 je možné považovat novou lokalitu druhu bahnička vejčitá (*Eleocharis ovata*). Tato jednoletá, zpravidla hustě trsnatá bahnička je konkurenčně málo zdatný druh vázaný svým výskytem na místa v iniciálním stadiu sukcese. Najdeme ji na čerstvě obnažených a narušovaných půdách, které jsou pravidelně zaplavované vodou. Typickými stanovišti tohoto druhu jsou obnažená dna rybníků, obnažené břehy stojatých i tekoucích vod a periodicky zaplavované sníženiny (deprese), např. v polích. V České republice se těžiště výskytu nachází v Čechách, na Moravě je tento druh mnohem vzácnější, přičemž více lokalit se nachází na střední Moravě, v Poodří a v Ostravské pánvi (cf. Kaplan et al. 2015). Na Vsetínsku je tento druh velmi vzácný, existuje pouze několik málo historických údajů – přesněji pouze dva nálezy od Bečvy ve Valašském Meziříčí (1967, 1969 O. Ressel VM). Výše uvedený nález od Kelče je tak potvrzením druhu na Vsetínsku po 50ti letech. Bahnička vejčitá roste v řídce zapojené vegetaci na periodicky za-

Obr. 1: Aktuální přehled vymapovaných čtverců síťového mapování okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy.

Fig. 1: Current overview of grid cells of the floristic mapping project in the Vsetín district outside of the PLA Beskydy.

plavovaném okraji pole, kde stagnuje voda po vydatnějších deštích. V řídkém porostu dominoval *Bolboschoemus maritimus* agg. (druh nebyl přesně specifikován z důvodu nezralých semen).

Síťové mapování cévnatých rostlin je víceletý projekt. V roce 2017 po pětiletém trvání projektu byla prozkoumána polovina (48) ze všech mapovacích čtverců zasahujících na území okresu Vsetín mimo CHKO (96) a výsledky byly shrnuty a publikovány (Tkáčiková 2017b). Další devět čtverců bylo prozkoumáno v roce 2018 (Tkáčiková 2018) a stejný počet také v roce následujícím (Tkáčiková 2019). Projekt bude pokračovat i v dalších letech, kdy je potřeba prozkoumat zbývajících 30 čtverců. V průběhu mapování funguje informační webová stránka (www.mapovanivs.cz), kde jsou průběžně zveřejňovány aktuality k projektu. Potenciální noví mapovatelé zde o síťovém mapování nalezou také všechny základní informace pro případ, že by se do něj chtěli aktivně zapojit. Nalezené druhy jsou postupně zapisovány do nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). Síťové mapování je realizováno zapsaným spolkem Rosička, pod záštitou Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti.

LITERATURA

- GRULICH V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – In: Grulich V. & Chobot K. (eds), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. *Příroda* 35: 75–132.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠTĚPÁNKOVÁ J., BUREŠ P., ZÁZVORKA J., HROUDOVÁ Z., DUCHÁČEK M., GRULICH V., ŘEPKA R., DANČÁK M., PRANČL J., ŠUMBEROVÁ K., WILD J. & TRÁVNÍČEK B. (2015): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 1. *Preslia* 87: 417–500.
- TKÁČIKOVÁ J. (2015a): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2016): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2016. Ms., 40 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017a): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2017. Ms., 49 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017b): Sítové mapování cévnatých rostlin v části okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy. Výsledky z let 2013–2017. *Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS* 6, Příloha 1: 1–56.
- TKÁČIKOVÁ J. (2018): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018. Ms., 46 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2019): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., HLISNIKOVSKÝ D. & HLAVATÁ J. (2014): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2014. Ms., 17 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., KOCIÁN P. & HLISNIKOVSKÝ D. (2013): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín. Ms., 14 pp. [Depon in: Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí.]

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2019

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti (dále MSP ČBS) je součástí dobrovolné výběrové organizace Česká botanická společnost, z. s. Pobočka sdružuje zájemce o botaniku především z oblasti severní, střední a východní Moravy a Slezska. K hlavním aktivitám pobočky patří pořádání terénních exkurzí, workshopů, determinačních setkání, vícedenních floristických mini-kurzů i dalších akcí, jejichž cílem je podporovat a rozvíjet botanickou činnost v regionu Slezska a severní Moravy. Tento cíl pomáhá naplňovat také vydávání pobočkového časopisu pod názvem *Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS*.

První akce pobočky v roce 2019 byla již tradičně spojena s výroční schůzí, která proběhla 16. II. 2019. Z důvodu rekonstrukce zámku Kinských ve Valašském Meziříčí proběhlo setkání v Olomouci (Pedagogická fakulta UP Olomouc). Součástí tohoto setkání byl stejně jako v předchozích letech také blok přednášek a krátkých sdělení, rozdělených do tří tematických celků: Historický vývoj flóry a vegetace, Ochrana přírody a Floristika:

Historický vývoj flóry a vegetace

- Michal Hájek a Petra Hájková (PřF MU Brno): Přehled současného výzkumu pozdně-glaciální a holocenní historie vegetace severní Moravy a Slezska
- Zbyněk Hradílek (UP Olomouc): Pravěké mechy v neolitické studni u Uničova
- Jana Tkáčiková (Muzeum Beskyd FM) a Svatava Kubešová (MZM Brno): Nálezy mechorostů v historických budovách